

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 237.850 van 30 maart 2017
in de zaak A. 207.721/VII-38.729.**

In zake :
1. Christiaan HOORNE
2. Dina LEYSEELE
3. Rik ADAM
4. Walter DUJARDIN
5. Jean-Pierre STAMPAERT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Wannes Thyssen en Stijn Vandamme
kantoor houdend te 9000 Gent
Kasteellaan 141
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Steve Ronse en Deborah Smets
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :
1. de BVBA AGRO-ENERGIEK
2. de LV VANDAELE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Marc D'hoore en Gregory Vermaercke
kantoor houdend te 8200 Brugge - Sint-Andries
Dirk Martensstraat 23
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 18 januari 2013, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 19 november 2012 waarbij de beroepen ingesteld tegen de

beslissing van de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 16 februari 2012, waarbij aan de LV Vandaele en de BVBA Agro-Energiek een milieuvergunning wordt verleend voor het verder exploiteren en veranderen van een co-vergistingsinstallatie, gelegen aan de Rijvers 66b te Zomergem, gedeeltelijk gegrond worden verklaard en de beroepen beslissing wordt gewijzigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 223.267 van 25 april 2013 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

Bij arrest nr. 230.173 van 12 februari 2015 wordt het debat heropend en wordt het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat gelast met een aanvullend onderzoek van de zaak.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft een aanvullend verslag opgesteld.

De verwerende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekende en de tussenkomende partijen hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 23 februari 2017.

Kamervoorzitter Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Stijn Vandamme, die verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Michiel Descheemaeker, die loco advocaten Steve Ronse en Deborah Smets verschijnt voor de verwerende partij, en advocaat Frederick Hallein, die loco advocaten Marc D'hoore en Gregory Vermaercke verschijnt voor de tussenkomende partijen, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De inrichting waarover de betwisting gaat ligt in agrarisch gebied, en zo ook de woningen van de verzoekende partijen, waarvan een aantal in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

3.2. Op 5 augustus 2011 dienen de tussenkomende partijen een milieuvergunningsaanvraag in. Ze willen de exploitatie van een bestaande varkenshouderij stopzetten en de co-vergistingsinstallatie uitbreiden tot een jaarlijkse capaciteit van 60.000 ton. Gelet op de aanzienlijke investering vragen ze de vroegtijdige hernieuwing van de vergunning van 15 oktober 2009, voor een nieuwe termijn van 20 jaar.

3.3. Op 16 februari 2012 verleent de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen de vergunning, behalve voor de gevraagde grondwaterwinning.

3.4. Er worden administratieve beroepen ingediend door buurtbewoners.

3.5. Ingevolge een klacht over geluidshinder voert de Milieu-inspectie op 4 april 2012 geluidsmetingen uit nabij Rijvers 68 (de woning van tweede verzoekster). In het verslag wordt gesteld:

“[...]

Er is gemeten over een periode tussen 13u05' en 14u30' - klokinstelling wintertijd.

Uit het tijdsverloop van de $L_{Aeq,1secT}$ van het omgevingsgeluid van figuur 1 blijkt de inbreng van diverse (stoor)geluiden eigen aan deze landelijke omgeving; deze zijn verantwoordelijk voor de hoogste niveaus. De bedrijfsbronnen (gasmotoren) zijn hoorbaar als een quasi stabiele, continue laagfrequente component in het basis-omgevingsgeluid; de gemeten niveauschommeling van het basisomgevingsgeluid vindt een verklaring in de geluidsoverdracht over de afstand tussen bedrijfsbronnen (gasmotoren) en meetpunt met de invloed van de wisselende windsnelheid.

Het bedrijfsgeluid van de verantwoordelijke gasmotoren wordt bepaald uit een nagenoeg stabiel of weinig verstoord segment van het tijdsverloop van de $L_{Aeq,1secT}$ van het omgevingsgeluid (figuur 1), namelijk tussen 13u35'22" en 13u39'39". De gemiddelde waarde voor de parameter $L_{Aeq,1sec}$ over dit stabiel segment bedraagt 39,1 dB(A). Dat het bedrijfsgeluid van laagfrequente aard is met tonaliteit bij 80 Hz blijkt uit tertsbandanalyse waarvan weergave in figuur 2. Vanwege het tonaal karakter wordt een toeslag van 5 dB(A) opgeteld bij meetwaarde (art. 1, §4 van bijlage 4.5.1 van Vlarem II). Het beoordelingsniveau van het bedrijfsgeluid van de gasmotoren bedraagt hierdoor 44,1 dB(A).

De beoordeling van het bedrijfsbrongeluid heeft plaats op basis van: - tevens besluit.

1° de ligging van de woning in gebied 5° bis van agrarische gebieden van bijlagen 2.2.1 en 4.5.4 met een strengste toetsingscriterium 30 dB (A) tijdens de nachtperiode volgens afdeling 4.5.3 van Vlarem II. Bij een beoordelingsniveau van 44,1 dB(A) wordt het strengste criterium 30 dB(A) voor de nachtperiode alvast significant overschreden als gevolg van het bedrijfsgeluid van gasmotoren op basis van een meting in de achtertuin van woning Rijvers 68 op naam van Jacky Martens-Dina Leyseele.

2° het voorkomingsbeginsel tegen geluidshinder volgens de algemene milieu-voorwaarden van Vlarem II, namelijk de artikelen 4.1.2.1. en 4.1.3.2., en het beheersingsbeginsel volgens artikel 4.5.1.1. zijn van toepassing. Dit houdt in dat alle mogelijke behandelingsmethodes en bronbeperkende maatregelen tegen geluidshinder worden getroffen. Op de uitlaat van gasmotoren ontbreekt het aan een aangepaste demper zodat voorlopig niet is voldaan aan vermelde beginselen.

Opvolging via aanmaning tot het nemen van saneringsmaatregelen”.

3.6. Naar aanleiding van de aanmaning door de Milieu-inspectie laat de tussenkomende partij een geluidsonderzoek uitvoeren door een erkend deskundige. Op 18 mei 2012 worden er bronmetingen uitgevoerd - dit zijn metingen aan de geluidsbronnen in de inrichting zelf. Nadat er een aantal saneringsmaatregelen werden genomen, worden er op 5 juni 2012 opnieuw bronmetingen uitgevoerd. Van 13 juni om 21 uur tot 14 juni om 10 uur worden er

geluidsmetingen uitgevoerd aan Rijvers 68.

3.7. Ingevolge een nieuwe klacht over geluidshinder voert de Milieu-inspectie tijdens de nachten van 10 op 11 en van 11 op 12 augustus 2012 opnieuw geluidsmetingen uit, ditmaal nabij Rijvers 83 (woning van eerste verzoeker). De Milieu-inspectie schrijft aan eerste verzoeker:

“Het geluidsonderzoek op 10 - 12 aug. 2012 had volgend resultaat: bij een beoordelingsniveau van 34,9 dB(A) tussen 21 u30' en 01 u46' van 11.08 op 12.08.2012 wordt het strengste criterium 30 dB(A) voor de nachtperiode volgens afdeling 4.5.3, §3 van Vlarem II nog steeds significant overschreden.

Er bestaat voorlopig geen uitsluitel over de geluidsbron(nen) verantwoordelijk voor de overschrijding die samengaat met een lineaire niveauverhoging in de tertsbanden van 10 en 12,5 kHz tijdens de nachtperiode; pomp- en menginstallaties zijn doorgaans gekenmerkt door hoogfrequente spectra.

Op grond van art. 16.3.27 van het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid is de exploitant aangemaand tot volgende maatregelen:

- een emissiegericht bron(nen)onderzoek en tot een saneringsvoorstel met vermelding van uitvoeringstermijnen, zulks voor te leggen tegen uiterlijk 1.10.2012.

- op basis van sectoraal voorschrift 5.2.1.6, §4 van Vlarem II geen rustversturende activiteiten uit te voeren tussen 19 u en 7 u op werkdagen evenals op zon- en feestdagen, dit als maatregel tegen aangeklaagde discontinue geluidsvormen van verkeers- en transportbewegingen en van overslagactiviteiten op het terrein van de inrichting”.

De raadsman van de verzoekende partijen bezorgt deze brief aan het kabinet van de minister.

3.8. De exploitant wordt aangemaand, en antwoordt daarop dat werd vastgesteld dat het hoogfrequent geluid afkomstig was van een van de twee menginstallaties, die is uitgerust met een frequentieregelaar. Na consultatie van de leverancier van de installatie werd die frequentieregelaar uitgeschakeld, en bleek de verhoging in het hoogfrequent geluid verdwenen.

3.9. Op 22 oktober 2012 's avonds gaat de Milieu-inspectie ter plaatse, en stelt (zonder metingen uit te voeren) vast:

“[...] het geluid van het bedrijf is duidelijk hoorbaar. Er is geen hoge toon meer te horen; wel nog lage tonen (wsch van de condensors). De situatie is dus verbeterd door de uitgevoerde sanering”.

3.10. De adviezen in het kader van de bestuurlijke beroepsprocedure zijn alle gunstig of voorwaardelijk gunstig.

3.11. Op 19 november 2012 wordt de in eerste aanleg verleende vergunning bevestigd, met toevoeging van bijkomende bijzondere vergunningsvoorwaarden.

Deze beslissing is onder meer als volgt gemotiveerd:

“Overwegende dat met onderhavige aanvraag de exploitant de co-vergistingsinstallatie wenst uit te breiden met een capaciteit van 30.000 ton per jaar tot een totale capaciteit van 60.000 ton per jaar en de varkenshouderij wenst stop te zetten; dat eveneens de vroegtijdige hernieuwing wordt aangevraagd gelet op de investering die deze uitbreiding met zich meebrengt;

Overwegende dat in een straal van 100 m rondom de perceelsgrens van de inrichting circa 5 woningen zijn gelegen; dat de woning met veeteeltbedrijf ten noordoosten eigendom is van familie van de exploitant; dat de andere woningen gelegen zijn ten zuiden- zuidoosten van de inrichting; dat de dichtste woning op circa 30 m van de perceelsgrens van de inrichting ligt; dat de bedrijfsgebouwen van de inrichting evenwel verder van deze woning [zijn] gelegen;

Overwegende dat tijdens het openbaar onderzoek 6 bezwaren werden ingediend die betrekking hebben op de bedrijfsgebondenheid van de installatie, visuele hinder, ongedierte, verkeershinder, geluidshinder en geurhinder;

Overwegende dat uit navraag bij milieu-inspectie en de gemeente blijkt dat er klachten bekend zijn inzake geluid, geur en mobiliteit;

[...]

Overwegende dat de pompen en roerwerken van de biogasinstallatie in gesloten tanks en putten of in de loodsen worden opgesteld;

Overwegende dat de drooginstallaties binnen worden opgesteld;

Overwegende dat de motoren van de WKK installaties binnen worden opgesteld in een geluidsgeïsoleerde ruimte;

Overwegende dat er 2 geluidsstudies werden uitgevoerd door een erkend deskundige in de discipline geluid en trillingen;

Overwegende dat in het eerste geluidsrapport van 18 juni 2012 nr. AE.12-115 op basis van geluidsmetingen aan de bron in combinatie met een computersimulatie en extrapolatie het geluidsdrukkniveau in de omgeving werd bepaald en getoetst werd aan de richtwaarden voor nieuwe inrichtingen; dat er

ook statistische geluidsmetingen werden uitgevoerd voor de bepaling van het achtergrondgeluid;

Overwegende dat uit de bronmetingen bleek dat de ventilatoren van de drogers op het dak de belangrijkste geluidsbronnen zijn;

Overwegende dat uit de statistische geluidsmetingen tijdens de nachtperiode blijkt dat het achtergrondgeluid niet lager is dan de milieukwaliteitsnorm van 35 dB(A) 's nachts, namelijk circa 40 dB(A); dat bijgevolg aan volgende richtwaarden voor nieuwe inrichtingen voldaan moet worden: $L_{sp} \leq LA_{95-5}$ en $L_{sp} \leq RW$; dat op basis van geluidsmetingen aan de bron in combinatie met het computersimulatiemodel de geluidsbelasting vanwege de inrichting bepaald werd; dat er 2 evaluatiepunten genomen werden, Rijvers 68, ten zuidwesten van de inrichting en Rijvers 81 ten zuiden van de inrichting; dat hieruit blijkt dat het specifiek geluid van de inrichting 39 en 34 dB(A) bedraagt; dat dit een overschrijding is van de toepassing zijnde geluidseis; dat door de exploitant werd beslist om 5 van de 8 ventilatoren niet meer via het dak af te voeren; dat de dakopening gesupprimeerd werd en zo goed mogelijk afgedicht werd; dat er vervolgens opnieuw bronmetingen en berekeningen werden uitgevoerd; dat hieruit blijkt dat het geluidsdrukkniveau met 4 dB(A) is gedaald en de tonaliteit verdwenen is; dat in evaluatiepunten een specifiek geluid van 35 dB(A) en 30 dB(A) bekomen wordt; dat er conformiteit is aan de toepasselijke geluidseis;

Overwegende dat in het tweede rapport van 19 juni 2012 een prognose werd gemaakt van de geluidsimpact van de uitbreiding (2 bijkomende WKK's en 4 ventilatoren na de drogers) en de totale inrichting;

Overwegende dat de ventilatoren een geluidsdrukkniveau van 78 dB(A) leveren op 1,5 m; dat uit de geluidsprognose van de uitbreiding blijkt dat de uitbreiding een specifiek geluid zal voortbrengen 41 dB(A) en 35 dB(A); dat dit een overschrijding is van de van toepassing zijnde geluidsnormen met 6 dB(A) en 5 dB(A); dat de overschrijdingen te wijten zijn aan de nieuwe ventilatoren van de uitbreiding; dat indien aan de ventilatoren een geluidseis van 65 dB(A) op 1 m afstand wordt opgelegd het specifiek geluid van de uitbreiding 29 dB(A) en 25 dB(A) bedraagt; dat bijgevolg de geluidsnormen gerespecteerd zouden worden;

Overwegende dat uit de geluidsprognose van de totale impact blijkt dat men voor de totale inrichting een specifiek geluid van 35 dB(A) en 30 dB(A) bekomen wordt; dat de geluidsnormen in dit geval gerespecteerd worden;

Overwegende dat uit de studies bijgevolg blijkt in dit geval ook dat de huidige situatie en de uitbreiding aan de nachtelijke richtwaarde van agrarisch gebied kan voldoen mits de nieuwe ventilatoren een geluidsdrukkniveau van 65 dB(A) op 1 meter hebben; dat het bijgevolg aangewezen is dit in een bijzondere voorwaarde op te leggen;

Overwegende dat het aangewezen is in een bijzondere voorwaarde een controlemeting op te leggen 6 maanden nadat de uitbreiding gerealiseerd werd;

Overwegende dat uit bovenstaande overwegingen blijkt dat de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt mits de ventilatoren een geluidsdrukkniveau van 65 dB(A) op 1 meter hebben;

[...]

Overwegende dat de hinder voor mens en milieu en de risico's voor de

externe veiligheid, veroorzaakt door de gevraagde inrichting mits naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt;

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat de beroepen gedeeltelijk gegrond te verklaren en het bestreden besluit te wijzigen”.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunten van de partijen

4. De tussenkomende partijen betwisten het vereiste belang van de verzoekende partijen. Ze betogen in essentie dat de verzoekende partijen in agrarisch gebied wonen, zodat voor hen een hogere tolerantiedrempel geldt ten aanzien van hinder uit (para-)agrarische activiteiten.

Bovendien voorzien zowel de milieuvergunningsaanvraag als de bestreden beslissing volgens de tussenkomende partijen in een aantal bijzondere voorwaarden om de eventuele hinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Aangezien het bestreden besluit aan de verzoekende partijen geeft “hetgeen zij zelf uitdrukkelijk gevraagd hebben”, ontbeert het hen, volgens de tussenkomende partijen, aan elk belang.

Beoordeling

5. De inrichtingen van de indelingslijst worden uiteraard beschouwd als hinderlijk voor mens en leefmilieu. De vergunningsplicht voor de exploitatie ervan moet er voor zorgen dat slechts die exploitaties worden toegelaten waarvan de hinder binnen aanvaardbare perken blijft, onder meer door het opleggen van voorwaarden die dit moeten waarborgen.

Opdat derden-belanghebbenden het vereiste belang zouden hebben om een milieuvergunning aan te vechten middels een annulatieberoep, moeten zij niet aantonen dat zij onaanvaardbare hinder zullen lijden. Als zij van de vergunde exploitatie meer dan verwaarloosbare hinder kunnen ondervinden, ook al

blijft deze binnen aanvaardbare perken, kan hen niet het belang worden ontzegd de wettigheid van de vergunning aan te vechten. De vraag of de hinder binnen aanvaardbare perken blijft hoort overigens tot de discretionaire bevoegdheid van de vergunningverlenende overheid. De ontvankelijkheid van een annulatieberoep tegen een milieuvergunning impliceert niet meteen ook de gegrondheid ervan.

In hun bestuurlijk beroep hebben de verzoekende partijen gevraagd de vergunning te weigeren. Dat ze er later op hebben aangedrongen dat er in elk geval minstens bijkomende voorwaarden zouden worden opgelegd houdt niet in dat ze geacht moeten worden de draagwijdte van hun bestuurlijk beroep te hebben gewijzigd.

De exceptie is niet gegrond.

V. Onderzoek van het eerste middel

Standpunten van de partijen

6. In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 17 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (hierna: milieuvergunningsdecreet), de artikelen 25, 3°, en 4° en 30, 5°, van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (hierna: Vlarem I), de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: motiveringswet), het zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht.

Het middel houdt in essentie in dat de milieuvergunning werd verleend zonder te motiveren waarom er geen rekening werd gehouden met de klachten inzake geluidshinder en met de door de afdeling Milieu-inspectie vastgestelde significante overschrijding van de geluidsnormen, waarvan de minister op de hoogte was. De verzoekende partijen betogen dat de vergunningverlenende overheid nochtans overeenkomstig artikel 30, § 1, 5°, van

Vlarem I, in de motivering van haar beslissing in het bijzonder rekening moet houden met de verschillende uitgebrachte adviezen en in voorkomend geval de evaluatie van de tijdens het openbaar onderzoek gemaakte bemerkingen en bezwaren. Uit de motivering van de vergunningsbeslissing moet “op grond van artikel 17, eerste lid, van het Milieuvergunningsdecreet (al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 2 en 3 van de Formele Motiveringswet)” blijken of aan de voorwaarden is voldaan, “zodat kan worden nagegaan of de overheid is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij die correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen”. In de bestreden beslissing is er geen motivering terug te vinden “waarom zonder meer wordt voorbijgegaan aan de officiële vaststelling tijdens het controle-geluidsonderzoek dat op 10-12 augustus 2012 werd uitgevoerd door de milieu-inspectie, waarbij werd besloten dat er significante geluidsoverschrijdingen waren in de nachtperiode én er geen uitsluitsel kon worden gegeven over welke geluidsbronnen hiervoor verantwoordelijk waren”. Er wordt volgens de verzoekende partijen enkel verwezen “naar (eerder uitgevoerde) geluidsstudies van 18 en 19 juni 2012, waarbij alle hoop wordt gesteld op nieuwe ventilatoren met een geluidsdrukniveau van 65 dB(A) op 1 meter afstand”.

7. De verwerende partij stelt dat ze “uitdrukkelijk rekening heeft gehouden met het gegeven dat er in het verleden een bepaalde vorm van geluidsoverlast werd vastgesteld”. Zij verwijst hierbij naar een overweging in het bestreden besluit in verband met de “overschrijding (...) van de van toepassing zijnde geluidseis”. Zij merkt op dat er na deze metingen aanpassingswerken werden uitgevoerd, waarna er door een erkend MER-deskundige geluid werd vastgesteld dat de Vlarem-richtnormen principieel gerespecteerd werden. Voorts zouden de vaststellingen van de afdeling Milieu-inspectie kaderen in het handhavingscontentieux en dan ook weinig relevant zijn. Ten slotte heeft volgens de verwerende partij de belangrijkste vraag betrekking op het al dan niet aanvaardbaar karakter van het geluidsniveau dat de gehele installatie na de uitbreiding zal voortbrengen, en blijkt uit een geluidsstudie van een erkende MER-deskundige dat de Vlarem-normering na de uitbreiding zal gerespecteerd

worden, zij het mits opleggen van een voorwaarde.

8. De tussenkomende partijen achten de motiveringswet te dezen niet van toepassing ingevolge artikel 6 van die wet, dat de wet slechts van toepassing maakt op de bijzondere regelingen in zoverre deze minder strenge verplichtingen opleggen. Te dezen geldt volgens hen artikel 52, 3°, b), van Vlarem I, dat een motiveringsplicht oplegt die “geenszins minder streng is”. De artikelen 17, eerste lid, en 30, 5°, van Vlarem I achten de tussenkomende partijen evenmin van toepassing, aangezien deze enkel gelden voor de vergunningverlening in eerste aanleg. Voorts zouden de verzoekende partijen “evenmin ook maar enigszins aangeven in welke mate het bestreden besluit een schending zou inhouden” van het zorgvuldigheidsbeginsel, en zou het middel ook in die mate onontvankelijk zijn. Tot slot zou het middel evenmin ontvankelijk zijn in de mate dat het steunt op artikel 25, 3°, en 4° van Vlarem I, aangezien dit artikel betrekking heeft op het advies van de provinciale vergunningscommissie als adviserende instantie in de procedure in eerste aanleg, hetgeen “compleet los (staat) van het bestreden besluit, waarbij de verwerende partij het dossier op grond van de devolutieve werking van het hoger beroep volledig opnieuw diende te onderzoeken”.

Ten gronde argumenteren de tussenkomende partijen hoofdzakelijk dat de motiveringsplicht niet vereist dat elk bezwaar punt voor punt wordt weerlegd. In het bijzonder wijzen ze erop dat geen enkele wettelijke verplichting aan de verwerende partij oplegt om “een (afdoende) motivering op te nemen omtrent informele nota’s die na alle adviesrondes overgemaakt worden aan het kabinet in een verwoede poging om alsnog de besluitvorming in een welbepaalde zin te beïnvloeden”.

9. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekende partijen onder meer dat de exceptie “gelet op de procedurele antecedenten (o.a. schorsingsarrest)” wegens laattijdigheid niet ontvankelijk is.

10. In de laatste memorie voegt de verwerende partij toe dat de Raad van State in het kader van zijn marginale toetsingsbevoegdheid enkel kan nagaan of het kennelijk onredelijk is dat de bestreden beslissing onder andere steunt op de desbetreffende geluidsstudie. Zij betoogt dat de geluidsstudie en het verslag van de afdeling Milieu-inspectie niet vergelijkbaar zijn. Zij merkt op dat zij op een ander ogenblik en op een andere plaats werden opgemaakt, en dat bovendien hun inhoud niet contradictorisch is. In het verslag van de afdeling Milieu-inspectie wordt immers een bronnenonderzoek opgelegd en wordt de verplichting opgelegd om een saneringsvoorstel op te maken omdat de geluidsbron niet kan worden geïdentificeerd, terwijl in de geluidsstudie de geluidsbron wordt kenbaar gemaakt: de overschrijding wordt toegeschreven aan de ventilatoren. Zij besluit dat zij zich ervan bewust is “dat het later uitgevoerde geluidsonderzoek op zich geen invloed kan hebben op de beoordeling van de wettigheid van de bestreden beslissing”, maar noemt dit de bevestiging van het feit dat er vandaag geen geluidshinder meer is.

11. De tussenkomenende partijen voegen in hun laatste memorie nog toe dat, doordat de verzoekende partijen voor het eerst in hun memorie van wederantwoord de bepaling van het oorspronkelijk omgevingsgeluid uit het geluidsrapport van 18 juni 2012 in twijfel trekken, aan het eerste middel een nieuwe invulling wordt gegeven. Voorts betogen zij dat de tussenkomenende partijen - rekening houdend met de in het aanvullend auditoraatsverslag vermelde wijziging van de regelgeving van 16 mei 2014 en het geluidsrapport van 5 juni 2014 - het vereiste belang ontberen “doordat op vandaag de actuele toepasselijke geluidsnormen van 35 dB(A) ruimschoots (worden) gehaald”. Hierdoor is volgens hen elke discussie over de “al dan niet feitelijke correctheid van de inschatting van het oorspronkelijk omgevingsgeluid in het geluidsonderzoek van 18 juni 2002, compleet achterhaald”. Bovendien bevatten de bijzondere voorwaarden in de bestreden beslissing “geen enkele technische vereiste of norm die door de luchtbehandelingsinstallatie gehaald zou moeten worden, zodat een nieuw onderzoek vanwege de verwerende partij ten einde na te gaan ‘of de vermindering van de geluidshinder niet de voorwaarden inzake bestrijding van geurhinder in het

gedrang brengt' compleet overbodig zou zijn".

De tussenkomen partijen bekritisieren tevens "de sfeer van ondeugdelijkheid en onbetrouwbaarheid" die volgens hen in het auditorsverslag wordt gecreëerd in verband met de geluidsstudie van 6 juni 2014.

Ten gronde voegen zij nog toe dat "de onmogelijkheid om het oorspronkelijk omgevingsgeluid via immissiemetingen te bepalen" helemaal niet tot gevolg heeft dat onder de oude wetgeving automatisch aan de strengste norm moest getoetst worden. Volgens hen is het bepalen van de toepasselijke geluidsnormen wel degelijk mogelijk aan de hand van een theoretische inschatting van het oorspronkelijk omgevingsgeluid. Ingevolge de "conformiteit aan de actuele geluidsnormen" is volgens hen de stelling achterhaald als zouden de gevolgen van een foutieve inschatting van het oorspronkelijk omgevingsgeluid van die aard zijn dat de mogelijkheid van een voldoende bijkomende sanering verre van evident lijkt.

Beoordeling

12. Het feit dat de exceptie bij het middel niet werd opgeworpen in de schorsingsprocedure belet niet dat zij in de procedure ten gronde wordt onderzocht.

Krachtens artikel 52, 3°, b), van Vlare I moet het besluit waarbij de minister uitspraak doet over het beroep tegen een beslissing van de deputatie, een gemotiveerde beslissing omvatten over de aanspraken en bezwaren die door de indieners van het beroep gesteld werden. Deze aan de minister opgelegde motiveringsverplichting is de concretisering van de regel die het bestuur verplicht om in zijn besluiten zelf de redenen te vermelden die het tot een bepaalde beslissing gebracht hebben.

De Raad van State ziet niet in waarom artikel 17, eerste lid, van het milieuvergunningendeceet, enkel voor in eerste administratieve aanleg

genomen vergunningsbeslissingen zou gelden.

Het nieuwe geluidsonderzoek, waaruit de tussenkomen de partijen afleiden dat het middel onontvankelijk is wegens gebrek aan belang, dateert van na de bestreden beslissing en kan bezwaarlijk in de plaats worden gesteld van het onderzoek waarop de verwerende partij steunde om de vergunning te verlenen.

De exceptie wordt verworpen.

13. Volgens de algemene milieuvorwaarden inzake geluid die golden op het ogenblik waarop de bestreden beslissing werd genomen moest het specifiek geluid van de inrichting als volgt beperkt worden:

- indien het oorspronkelijk omgevingsgeluid gelijk zou zijn aan, of hoger dan de richtwaarden van bijlage 2.2.1 bij het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (hierna: Vlarem II) moest het specifiek geluid worden beperkt tot het oorspronkelijk omgevingsgeluid verminderd met 5 dB(A), zonder hoger te mogen zijn dan de richtwaarden van bijlage 4.5.4, 5°bis, zijnde 45 dB(A) overdag, 40 dB(A) 's avonds, en 35 dB(A) 's nachts (artikel 4.5.3.1, § 1, van Vlarem II);
- indien het oorspronkelijk omgevingsgeluid lager zou zijn dan de richtwaarden van bijlage 2.2.1 moest het specifiek geluid worden beperkt tot het oorspronkelijk omgevingsgeluid, zonder hoger te mogen zijn dan de richtwaarden van bijlage 4.5.4, 5°bis verminderd met 5 dB(A), zijnde 40 dB(A) overdag, 35 dB(A) 's avonds, en 30 dB(A) 's nachts (artikel 4.5.3.1, § 2, van Vlarem II).

14. De bestreden beslissing, die voortbouwt op de verleende adviezen, stelt vast dat de geluidsnormen worden gerespecteerd en dat de geluidshinder tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt. Bovendien worden een bijzondere voorwaarde en een controlemeting opgelegd.

De motiveringswet bepaalt dat de motivering van een bestuursbeslissing de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen en deze motivering moet afdoende zijn, dit wil zeggen dat de motivering in recht en in feite evenredig moet zijn aan het belang van de beslissing en draagkrachtig, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen. Een motivering is afdoende wanneer deze de bestuurde redelijkerwijze in staat stelt te begrijpen op grond van welke feitelijke en juridische gegevens de beslissing is genomen en hem aldus toelaat met kennis van zaken desgevallend tegen deze beslissing in rechte op te treden en wanneer zij de Raad van State in staat stelt de hem opgedragen wettigheidcontrole uit te oefenen. De motiveringsplicht houdt in dat de motivering duidelijk is, dit wil zeggen niet tegenstrijdig, juist, pertinent, concreet en precies.

Voorts moet de vergunningverlenende overheid op afdoende wijze de geobjectiveerde bezwaren van de beroepsindieners verwerpen.

Uit de bestreden beslissing blijkt niet dat de nodige zekerheid bestaat dat de exploitatie van de inrichting aan de geldende geluidsvoorwaarden voldoet noch dat de geluidshinder, die eerder werd vastgesteld, tot een voor de omwonenden aanvaardbaar niveau kan worden beperkt. De aanvaardbaarheid van de geluidshinder wordt door de verwerende partij in de bestreden beslissing enkel afgeleid uit prognoses. Het opleggen, als bijzondere vergunningsvoorwaarde, van maatregelen waarvan niet vaststaat dat zij effectief zullen remediëren aan de vastgestelde normoverschrijdingen, volstaat niet om de vergunning te verlenen. De bestreden beslissing bevat op dit vlak dan ook geen afdoende motivering.

Uit de bezwaren die de verzoekende partijen hadden aangevoerd en die worden bevestigd door de vaststellingen van de afdeling Milieu-inspectie blijkt dat er wel degelijk geluidshinder is. De bestreden beslissing bevat geen motieven - enkel prognoses - die deze bezwaren en vaststellingen weerleggen of die een doeltreffende verzachting van de problemen laten verwachten. Door zonder meer voorbij te gaan aan de objectieve gegevens inzake

geluidsproblematiek en door enkel rekening te houden met de resultaten van een geluidsonderzoek dat in opdracht van de exploitant werd verricht, heeft de verwerende partij niet met de vereiste zorgvuldigheid gehandeld.

Het eerste middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 19 november 2012 waarbij de beroepen ingesteld tegen de beslissing van de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen van 16 februari 2012, waarbij aan de LV Vandaele en de BVBA Agro-Energiek een milieuvergunning wordt verleend voor het verder exploiteren en veranderen van een co-vergistingsinstallatie, gelegen aan de Rijvers 66b te Zomergem, gedeeltelijk gegrond worden verklaard en de beroepen beslissing wordt gewijzigd.

2. Dit arrest dient bij uittreksel te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigde besluit.

3. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 1.750 euro.

De tussenkommende partijen worden verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 250 euro, elk voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van dertig maart tweeduizend zeventien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,
Pierre Lefranc,
Peter Sourbron,
bijgestaan door
Bart Tettelin,

kamervoorzitter,
staatsraad,
staatsraad,
griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys